

ODPIS

Sygn. akt 3/II SA/Ka 2837/03

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2005 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach

w składzie następującym :

Przewodniczący Sędzia WSA Małgorzata Jużków

Sędzia NSA Henryk Wach

Asesor WSA Małgorzata Walentek (spr.)

Protokolant ref. Magdalena Kurpis

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2005 r.

przy udziale -----

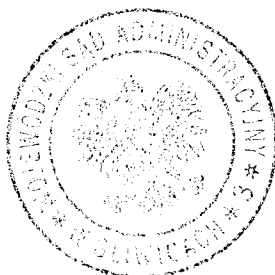
sprawy ze skargi Mariana Bartnika

na decyzję Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach

z dnia 23 września 2003 r. nr HP/452-315-10534/2003

w przedmiocie choroby zawodowej

uchyla zaskarżoną decyzję.

Na oryginał własnoręcznie
Za zgodności z oryginałem
SEKRETARZ SĄDOWY

Spadek
Joanna Spadek

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 27 czerwca 2003 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku orzekł, że u Mariana Bartnika brak jest podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej centralnego układu bódźcowego i przewodzącego serca oraz gonad wywołane działaniem pól elektromagnetycznych wymienionej w pozycji 19 wykazu chorób zawodowych, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1983 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz.U. nr 65, poz. 294 ze zm.). Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia podał art. 5 pkt 4a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz.U. z 1998 r. Nr 90, poz. 575 ze zm.) §§ 1, 7, 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1983 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz.U. nr 65, poz. 294 ze zm.) w związku z § 10 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach (Dz. U. nr 132, poz. 1115).

Organ I instancji, na podstawie wyników dochodzenia epidemiologicznego oraz oceny narażenia zawodowego dokonanej przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Eidemiologiczną w Katowicach przyjął, że Marian Bartnik, będąc zatrudniony w latach w „GAWINEX” Spółce z o.o. w Rybniku w latach 1998-2003 jako instalator okablowania był ekspozowany na działanie pola elektromagnetycznego podczas prac instalacyjnych w otoczeniu stacji bazowych. Marian Bartnik był badany w Poradni Chorób Zawodowych Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Sosnowcu oraz w Instytucie Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu. Obydwie placówki w swoich orzeczeniach z dnia 17 stycznia 2003 r. oraz 15 maja 2003 r. nie stwierdziły podstaw do rozpoznania choroby zawodowej wywołanej działaniem pól elektromagnetycznych. Konkludując, organ I instancji stwierdził, że wobec braku rozpoznania choroby zawodowej przez orzeczników kompetentnych placówek służby zdrowia, brak było podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W odwołaniu od tej decyzji Marian Bartnik wniósł o ponowne rozpoznanie sprawy podnosząc, że Wojewódzka Stacja Sanitarno-Eidemiologiczna w Katowicach potwierdziła, iż pracował w strefie pośredniej zagrożenia oraz w strefie niebezpiecznej, co oznacza, że rozpoznane u niego schorzenia (podejrzenie padaczki) w znacznym stopniu mogły być wywołane czynnikiem szkodliwym w związku z wykonywanym zawodem.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach decyzją z dnia 23 września 2003 r. nr HP/452-315-10534/2003, na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a.,

utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję. Organ odwoławczy w uzasadnieniu rozstrzygnięcia wyjaśnił, że warunkiem uznania istnienia choroby zawodowej jest orzeczenie przez placówkę służby zdrowia schorzenia zakwalifikowanego do odpowiedniej pozycji wykazu chorób zawodowych oraz wykazanie związku przyczynowego między środowiskiem pracy a rozpoznaną chorobą. Organ podzielił ustalenia dochodzenia epidemiologicznego przyznając, że Marian Bartnik pracując w Przedsiębiorstwie „GAWINEX” Sp. z o.o. w Rybniku w latach 1998 - 2003 jako instalator okablowania był narażony na działanie pola elektromagnetycznego podczas prac instalacyjnych w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowej. Pracował więc w warunkach potencjalnego ryzyka powstania choroby zawodowej wywołanej oddziaływaniem pól elektromagnetycznych. Jednakże lekarze specjaliści kompetentnych jednostek diagnostycznych I i II szczebla nie rozpoznali u Mariana Bartnika chorób wymienionych w poz. 19 wykazu chorób zawodowych. Z uzasadnienia Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu wynika, iż obraz kliniczny - zobiektywizowany specjalistyczną oceną w zakresie chorób wewnętrznych, medycyny pracy, neurologii, psychologii, psychiatrii, okulistyki i laryngologii oparty na badaniach laboratoryjnych nie pozwala na rozpoznanie następstw zdrowotnych ekspozycji na działanie pola elektromagnetycznego. Również podnoszone przez skarżącego zmiany w laboratoryjnej ocenie nasienia mają charakter izolowany i nie są swoiste dla wymienionego narażenia zawodowego.

W skardze do Naczelnego Sądu Administracyjnego skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji, jako wydanej z naruszeniem prawa. Podniósł, że obecnie „przebywa na świadczeniu rehabilitacyjnym” w związku z zaburzeniami adaptacyjno-depresyjnymi o podłożu depresyjnym, wywołanym organicznym uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego, co zostało potwierdzone przez lekarza leczącego oraz lekarzy orzeczników ZUS. Nadto w wyniku specjalistycznych badań wykryto u niego uszkodzenie gonad. Zwrócił przy tym uwagę, iż w obydwu placówkach diagnostycznych nie został poddany badaniom w związku z uszkodzeniem gruczołu gonad, zaś opinię o zmianie w laboratoryjnym obrazie nasienia wydał lekarz, który nie jest kompetentny do formułowania ocen w tym zakresie. Wskazał dodatkowo na opinie prof. Stanisława Szmigielskiego Kierownika Zakładu Ochrony Mikrofalowej i Promieniowania Niejonizującego Wojskowego Instytutu Higieny Epidemiologicznej w Warszawie oraz prof. Marii Śliwińskiej-Kowalskiej, z Zakładu Zagrożeń Fizycznych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, którzy potwierdzili, że uszkodzenia jakich doznał skarżący mogły zostać wywołane działaniem pola elektromagnetycznego, a więc wywołane czynnikami środowiska pracy.

W odpowiedzi na skargę Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach podtrzymał dotychczasową argumentację i nie znajdując podstaw do zmiany swojego stanowiska wniósł o oddalenie skargi.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Na wstępie należy stwierdzić, że skarga została złożona do Naczelnego Sądu Administracyjnego Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach przed 1 stycznia 2004 r. Z tą datą uległ zmianie stan prawny i stosownie do art. 97 §1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1271, ze zm.) sprawy, w których skargi zostały wniesione do Naczelnego Sądu Administracyjnego przed dniem 1 stycznia 2004 r. i postępowanie nie zostało zakończone, podlegają rozpoznaniu przez właściwe wojewódzkie sądy administracyjne na podstawie ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Stosownie do regulacji § 1 pkt 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 kwietnia 2003 r. w sprawie utworzenia wojewódzkich sądów administracyjnych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz.U. Nr 72, poz. 652), dla obszaru województwa śląskiego utworzony został Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach, który w tej sytuacji jest właściwy do rozpoznania przedmiotowej skargi.

Skarga zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisów prawa, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w dacie wydawania decyzji przez organy sanitarne weszło już w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach (Dz. U. nr 132, poz. 1115). Przepis § 10 tego rozporządzenia przewiduje jednak, że postępowanie w sprawie rozpoznania choroby zawodowej lub jej stwierdzenia, rozpoczęte przed dniem jego wejścia w życie (tj. 3 września 2002 r.), jest prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów. Ponieważ z akt administracyjnych sprawy wynika, że postępowanie w sprawie choroby zawodowej u Mariana Bartnika zostało rozpoczęte przed datą wejścia w życie powoływanego rozporządzenia, do rozpoznania sprawy miały zastosowanie poprzednio obowiązujące przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1983 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. Nr 65, poz. 294 ze zm., zwanego dalej rozporządzeniem).

Przesłanki materialnoprawne stwierdzenia choroby zawodowej wyznacza § 1 ust.1 rozporządzenia. Zgodnie z tym przepisem za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych stanowiącym załącznik do omawianego rozporządzenia, jeżeli została spowodowana wykonywaniem zatrudnienia w warunkach narażających na jej powstanie. Słusznie więc przyjęły organy, że o uznaniu za chorobę zawodową decyduje rozpoznanie schorzenia zamieszczonego w wykazie chorób zawodowych oraz ustalenie, że to schorzenie zostało spowodowane działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy. W przypadku pozytywnego ustalenia obu przesłanek istnieje domniemanie związku przyczynowego między chorobą zawodową, a warunkami narażającymi na jej powstanie. Wystąpienie tych przesłanek lub ich brak organ orzekający jest obowiązany ustalić zgodnie z przepisami kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie stwierdzenia lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydaje właściwy inspektor sanitarny, na podstawie wyników przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego w środowisku pracy, oraz orzeczenia lekarskiego wyspecjalizowanych jednostek diagnostycznych powołanych do rozpoznania chorób zawodowych (§ 10 ust. 1 rozporządzenia).

W rozpoznawanej sprawie postępowanie dotyczyło choroby wymienionej w pozycji 19 wykazu chorób zawodowych, określonej jako choroby centralnego układu nerwowego, układu bodźco-twórczego i przewodzącego serca oraz gonad wywołane działaniem pól elektromagnetycznych.

Organy obu instancji, w oparciu o wyniki dochodzenia epidemiologicznego oraz ocenę narażenia zawodowego dokonaną przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach przyjęły, że skarżący będąc zatrudniony w Przedsiębiorstwie „GAWINEX” Sp. z o.o. w Rybniku w latach 1998 - 2003 jako instalator okablowania był narażony na działanie pola elektromagnetycznego podczas prac instalacyjnych w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowej.

Dla stwierdzenia choroby zawodowej niezbędne było rozpoznanie co najmniej jednej z chorób wywołanych działaniem pola elektromagnetycznego, określonych w poz. 19 wykazu chorób zawodowych przez placówkę diagnostyczną, o której mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia. W związku z powyższym skarżący był badany w dwóch takich jednostkach medycznych w Poradni Chorób Zawodowych Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Sosnowcu (orzeczenie z dnia 26 lutego 2003 r.) oraz w Szpitalu Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu (orzeczenie z dnia 20 maja 2003 r.). Obie te jednostki nie rozpoznały u skarżącego chorób wywołanych działaniem pól elektromagnetycznych. Pierwsze

orzeczenie wydano po przeprowadzeniu badania podmiotowego, przedmiotowego, konsultacji neurologicznej okulistycznej, laryngologicznej, EKG, EEG. Drugie wydano na podstawie całokształtu obrazu klinicznego zobiektywizowanego specjalistyczną oceną w zakresie chorób wewnętrznych, medycyny pracy, neurologii, psychologii, psychiatrii, okulistyki i laryngologii, który w ocenie orzeczników nie pozwala na dopatrywanie się obecności zespołu zmian chorobowych mogących odpowiadać ewentualnym efektom zawodowego oddziaływania pól elektromagnetycznych. Orzeczenia lekarskie jednostek diagnostycznych dotyczące choroby zawodowej mają charakter opinii biegłego w rozumieniu art. 84 § 1 kpa. Oznacza to, że nie wiążą one bezwzględnie organu, a podlegają jego ocenie jak każdy inny dowód. W rozpoznanej sprawie uszło uwadze organu, że orzeczenia lekarskie nie zawierają informacji o konsultacji endokrynologicznej jak również o przeprowadzeniu badań hormonalnych oraz badania nasienia w sytuacji, gdy jedną z chorób wymienionych w poz. 19 jest choroba gonad. W związku z czym zawarte w orzeczeniu Instytutu stwierdzenie, że „eksponowane przez skarżącego zmiany w laboratoryjnej ocenie nasienia mają charakter izolowany, nie są swoiste dla narażenia zawodowego (działaniem pól elektromagnetycznych) i mają zapewne charakter samoistny” nie znajduje odzwierciedlenia w zakresie przeprowadzonych badań. Powołanie się zatem na niepełne orzeczenia nie było wystarczające aby wykluczyć rozpoznanie wszystkich chorób, które są wywołane działaniem pola elektromagnetycznego.

W tym stanie rzeczy - zdaniem Sądu - wobec istnienia wyżej naprowadzonych braków postępowania, a więc nie podjęcia przez organy orzekające w sprawie wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego tj wobec naruszenia przepisów art. 7, 77 § 1 i 80 kpa decyzja Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach nie mogła się ostać.

Z przytoczonych względów Wojewódzki Sąd Administracyjny uchylił zaskarżoną decyzję na podstawie art. 145 § 1 pkt. 1c ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270), jako wydaną z naruszeniem przepisów postępowania, które to naruszenie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

Rozpoznając ponownie sprawę organ odwoławczy uwzględni zalecenia wynikające z powyższych rozważań Sądu i w szczególności uzupełni materiał sprawy o dowody w postaci pełnej dokumentacji lekarskiej skarżącego zarówno w zakresie badań wstępnych oraz okresowych przeprowadzanych w czasie zatrudnienia oraz dokumentacji lekarskiej związanej z występującymi u skarżącego schorzeniami po ustaniu zatrudnienia, które skarżący wymienia w skardze (tj. zaburzenia adaptacyjno-depresyjne

o podłożu depresyjnym wywołanym organicznym uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego, choroba gonad) oraz o orzeczenie uzupełniające Instytutu obejmujące wszechstronne ustalenia, z uwzględnieniem wskazanej dokumentacji lekarskiej, w zakresie chorób wymienionych w pozycji 19 wykazu chorób zawodowych, w tym choroby gonad wywołanej działaniem pól elektromagnetycznych.

Ponadto organ będzie miał na względzie § 10 cytowanego na wstępie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r., co oznacza, że postępowanie organ zobowiązany jest nadal prowadzić na podstawie przepisów obowiązujących w chwili jego rozpoczęcia tj. przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1983 r. w sprawie chorób zawodowych.

*Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem*

SEKRETARZ SĄDOWY

[Signature]
Jolanna Spadek